

10 rad

jak motywować dziecko do nauki

Dzieci tak jak dorośli potrzebują motywacji do działania i mierzenia się z trudnościami. Najsilniejszym bodźcem do nauki jest motywacja wewnętrzna, dzięki której dziecko podejmuje działania z własnej woli, z ciekawości czy z poczucia odpowiedzialności, jednakże jest to stan, który osiąga się z wiekiem oraz również dzięki właściwym działaniom środowiska rodzinnego.

1. UCZ PRZEZ ZABAWĘ

Nic tak bardzo nie demotywuje dziecka, jak siedzenie nad książką czy rozwiązywanie wciąż tych samych zadań, dlatego należy walczyć z nudą i rutyną. Nauka, by była przyjemniejsza i wciągała dziecko, musi być interesująca i zaskakująca. O tym powinni pamiętać nauczyciele szkolni, ale jeśli przedszkole czy szkoła niewystarczająco rozbudza ciekawość i motywację dzieci, jako rodzice musimy sami zadbać o ciekawe rozwiązania edukacyjne. Pamiętajmy, że niemal każdą naukę możemy sprowadzić do poziomu zabawy.

W warunkach domowych możemy przeprowadzić niejedną eksperyment naukowy, czy wytłumaczyć prawidłowości matematyczne wykorzystując do tego zabawki lub produkty i przedmioty z gospodarstwa domowego. Pomocne mogą być również komputerowe gry logiczne dostarczając wiele zabawy, a jednocześnie zwiększające efektywność umysłu na wielu płaszczyznach.

2. NIE ZNIECHĘCAJ I NIE WYRĘCZAJ

Dziecko w swoim rozwoju przechodzi etap pytań zadając ich w wieku czterech lat około czterystu dziennie. Zniechęceni i zmęczeni tym rodzice mogą przyczynić się do tłumienia w ten sposób chęci poznawczych i ciekawość dziecka. Dziecko może uznać, że nie ma sensu pytać, skoro i tak nie dostanie odpowiedzi. Zniechęca się je w ten sposób do powiększania swojej wiedzy, co może mieć zgubny wpływ na jego szkolną przyszłość.

Dziecięcą aktywność szkolną można zahamować poprzez wyręczanie dziecka np. w odrabianiu lekcji. Nawet jeśli nasza pociecha nie potrafi poradzić sobie ze szkolnym

zadaniem, o wiele lepiej jest wytłumaczyć jej na czym to polega niż wykonywać zadanie za nią. Nie przynosi to żadnego skutku edukacyjnego, a wręcz przeciwnie – hamuje jego rozwój umysłowy.

3. DOCENIAJ NAWET NAJDROBNIJSZE OSIĄGNIĘCIA, CHWAŁ I NAGRADZAJ

Ważny jest włożony wysiłek, nie tylko ocena. Chwal nawet za małe postępy – dziecko lubi czuć się docenione, to je motywuje. Chwal za konkretną rzecz, np. jeśli dziecko szybko wykona zadanie, to pochwal, że zrobiło je szybko; jeśli trwało to dłużej, pochwal za wytrwałość.

Stopnie w szkole stanowią rodzaj systemu kar i nagród w edukacji. Rodzice również powinni ustanowić własny system nagradzania i karania. Trzeba to jednak robić z dużą rozważą. Nie na wszystkie dzieci działa motywacja negatywna. Niektóre dzieci na kary reagują zniechęceniem do podejmowania dalszych prób i buntem przeciw nauce. Niektóre dzieci nagrody z czasem zaczynają traktować jak codzienność i domagają się ich za każdym razem, gdy coś im się udało. By nie popaść w te skrajności, należy rozważnie dysponować karami i nagrodami.

Na co dzień wystarczą ustne pochwały, miłe słowo doceniające trud bądź tabela motywacyjna. W przypadku nagród materialnych można na przykład ustalić dziecku duże cele, które będziemy nagradzać np. poprawne napisanie sprawdzianu z matematyki czy wysoka średnia ocen na semestr. Na co dzień mogą to być drobiazgi, które naukę czynią przyjemniejszą (nowy piórniki, nowe kredki czy kolorowa lampka na biurko). W przypadku kar, warto stosować je w ostateczności i tylko wtedy, gdy złe wyniki w nauce to efekt lenistwa a nie braku zrozumienia tematu.

4. ROZWIJAJ PASJE

Każdy z nas wykonuje i uczy się z przyjemnością tego, co lubi. Tak samo jest w przypadku dzieci. Nie ma się więc co dziwić, kiedy nasza córka lub syn lepiej radzą sobie np. z przedmiotami ścisłymi niż naukami humanistycznymi. Te zainteresowania i pasje dziecka warto wykorzystać w motywowaniu.

Nie wymagajmy od dziecka najlepszych ocen ze wszystkich przedmiotów, bądźmy wyrozumiali dla jego przedmiotowych upodobań. Umożliwiamy mu oddanie się pasji np. przyrodniczej, kupujemy mu pomoce naukowe z tej dziedziny, wspierajmy rozwój zainteresowań ze świadomością, że dziecko nie marnuje w ten sposób czasu, który mogłoby

poświęcić matematyce, ale że właśnie rozwija swój umysł i czyni go bardziej otwartym.

5. NIE PORÓWNUJ I NIE KRYTYKUJ

Każde dziecko uczy się w swoim tempie i czasie. Możesz porównywać, ale tylko jego wiedzę i umiejętności na przestrzeni czasu. Unaocznisz mu w ten sposób postępy i zmotywujesz do dalszej pracy.

Dla dziecka nie ma nic gorszego niż wyśmiewanie jego niepowodzeń czy piętnowanie ich. Jeśli robi to rodzic lub nauczyciel, czyli dziecięcy autorytet, uczucie jest jeszcze bardziej bolesne. Jeśli zależy nam na wychowaniu młodego człowieka, który będzie pełny wiary we własne możliwości, nie możemy podcinać mu skrzydeł. Krytykowanie nie jest żadnym hartowaniem charakteru, szczególnie u wrażliwego dziecka. Zamiast motywować dziecko do wytężonej pracy, może osłabić jego zapał i przede wszystkim zranić je. Nauka w tej sytuacji może wydawać się dziecku czymś złym, niepotrzebnym, a utraconą wiarę w siebie trudno odbudować.

Zamiast się z dziecka naśmiewać czy wytykać mu błędy i niedociągnięcia, warto postarać się zrozumieć te trudności i pomóc je przezwyciężyć.

6. PAMIĘTAJ O ODPOCZYNKU PO SZKOLE

Po szkole dziecko powinno zjeść dobry obiad, porozmawiać z rodzicami, zrelaksować się i dopiero wtedy siadać do odrabiania lekcji. Nie powinno robić zadań domowych od razu po przyjściu ze szkoły – jest wtedy zmęczone, rozkojarzone, musi się wyciszyć i odpocząć.

7. WSPIERAJ, KOCHAJ I AKCEPTUJ

Gdy doświadcza porażki, jest zniechęcony – wesprzyj malucha, nazywając wprost jego uczucia. Pokaż mu, jak może wyjść z patowej sytuacji, nie zostawiaj go samego. Udzielaj wsparcia, deklaruj chęć pomocy.

Dziecko wyrastające w miłości i akceptacji jest silniejsze i łatwiej radzi sobie w życiu mając wsparcie, które dodaje mu sił i zapału. Ma również świadomość, że ktoś je dopinguje i w razie potrzeby mu pomoże. Dziecko, które czuje się kochane, traktuje kochające je osoby jak autorytet, dlatego dzięki temu łatwiej wpłynąć jest nam na dziecięcą postawę i zmotywować do działania. Takie dziecko również łatwiej nabiera wiary w siebie.

Na każdym kroku wzmacniamy w dziecku wiarę w siebie. Akceptujmy jego słabości, wykażmy zrozumienie dla niepowodzeń. Zapewniamy o swojej miłości szczególnie w tych

trudnych dla dziecka chwilach. Jeśli nasza pociecha uwierzy, że może i że potrafi czegoś dokonać, łatwiej poradzi sobie z każdą trudnością. Pamiętajmy również o tym, że dziecko może mieć dysfunkcje, które będą utrudniały mu naukę, dlatego nie oczekujemy wymarzonego efektu, ale zauważajmy i doceniajmy wkład pracy dziecka.

8. DAWAJ PRZYKŁAD, POKAZUJ AUTORYTETY

Daj przykład własnym zachowaniem, niech dziecko widzi, że czytasz książkę, prasę, oglądasz filmy popularnonaukowe. Zabaw się z nim w badacza, detektywa. Idźcie razem na wystawę, do muzeum – udowodnij, że nauka może być interesująca.

Dla każdego z nas największą motywacją do działania bywają osiągnięcia innych osób, szczególnie tych, które znamy. Nic bardziej nie przekonuje niż namacalny dowód na sukces. Uczniom również przydają się takie wzorce. Ale tylko te atrakcyjne z ich punktu widzenia. Bardziej niż najlepszy uczeń z klasy zdobywający najwyższe stopnie do nauki przekona ich np. ulubiony sportowiec, który skończył studia i zna języki obce.

Szukajmy autorytetów wokół dziecka, zwracajmy uwagę na jego zainteresowania i pokazujmy mu pozytywne aspekty edukacji na przykładach znanych i lubianych osób. Nie zapominajmy przy tym o sobie.

9. UŁATW DZIECKU NAUKĘ

Warto podzielić się z dzieckiem technikami ułatwiającymi zapamiętywanie, by potrafiło w prosty sposób zapamiętać nawet najdłuższe informacje. Sprawmy, by podczas nauki dziecko nauczyło się selekcji. Niech odrabianie lekcji zaczyna od najprostszych rzeczy, bo szybki sukces wzmoże motywację do rozwiązywania trudniejszych zadań. Warto pokazać dziecku, że podkreślanie tekstu czy zaznaczanie ważnych fragmentów w książce karteczkami może ułatwić późniejszą naukę. Dobrze jest zamontować nad dziecięcym biurkiem tablicę i pozwolić mu przypinać ważne rzeczy do zapamiętania.

10. DOBRZE ZORGANIZUJ CZAS I PRZESTRZEŃ DZIECKU

Dobrze przygotowane miejsce do nauki powinno sprzyjać koncentracji uwagi, prawidłowej postawie ciała. Dlatego też dziecko powinno mieć biurko lub stolik oraz krzesło dostosowane wysokością do wzrostu (nogi powinny być ugięte w kolanach pod kątem prostym, stopy powinny stać na podłodze, plecy powinny opierać się o oparcie krzesła). Zapobiega to nadmiernej męczliwości mięśni podczas pisania, rysowania i sprzyja lepszemu poziomowi wytworów graficznych. Miejsce do nauki powinno być pozbawione zbędnych

przedmiotów (na biurku, na ścianie). W zasięgu ręki powinny znajdować się potrzebne aktualnie przedmioty szkolne, zeszyt i podręcznik. W pomieszczeniu nie powinny być włączone urządzenia elektroniczne (telewizor, radio, komputer). Dopuszczalna jest cicha muzyka sprzyjająca nauce (np. nagrania z muzyką do szybkiej nauki).

Zadbajmy o to, by nasze dziecko uczyło się systematycznie. Zostawianie sobie nauki obszernego materiału na sam koniec, może okazać się ponad siły i możliwości dziecka, co z pewnością będzie działać na nie demotywująco. Wprowadzenie dyscypliny w edukacji ma swoje pluse – uczy systematyczności działania również w innych dziedzinach życia.

Warto ustalić harmonogram dnia, w którym nauka staje się stałym elementem – niemal tak samo naturalnym jak mycie zębów.

Dobrze jest również codziennie rozmawiać z dzieckiem na temat rzeczy, o których się uczyło w szkole. W ten sposób utrwalamy jego wiedzę. Umysł, który regularnie ćwiczy, łatwiej przyswaja informacje i zapamiętuje je. Dziecko, które codziennie utrwala sobie zdobywane wiadomości, nie powinno mieć żadnych problemów w szkole.

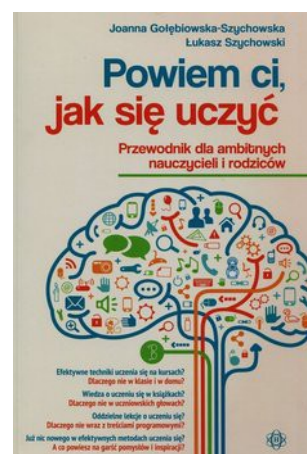
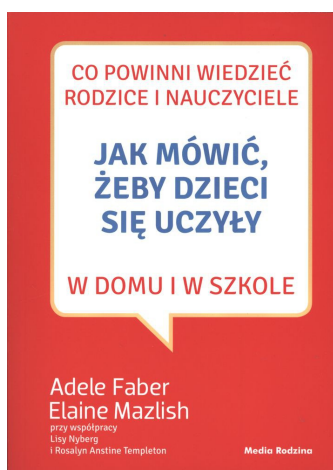
Warte zobaczenia:

<https://youtu.be/kQJEi4rQGTg>

<https://youtu.be/1C9pBQCR2RE>

<https://youtu.be/qEcGbEXlzzk>

Warte przeczytania:

Opracowała: Beata Rybińska – pedagog